Lieta Nr.C27136610

SKC-55/2014

SPRIEDUMS

Rīgā, 2014.gada 31.martā

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments šādā sastāvā:

tiesnese referente V.Cīrule

tiesnese I.Garda

tiesnese A.Vītola,

izskatīja rakstveida procesā civillietu sakarā ar prasītājas sabiedrības „DEBAR PINE AND CO Ltd" pārstāvja kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 29.februāra spriedumu sabiedrības „debar pine and co Ltd" prasībā pret Latvijas valsti Ģenerālprokuratūras un Valsts policijas personā ar trešo personu Finanšu ministriju par zaudējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Sabiedrības „DEBAR PINE AND CO Ltd" pārstāvis cēlis prasību pret Latvijas valsti Ģenerālprokuratūras un Valsts policijas personā ar trešo personu Finanšu ministriju par zaudējumu piedziņu, lūdzot tiesu piedzīt no atbildētājām solidāri (tā prasības pieteikumā) zaudējumus 43 897,16 Ls un noteikt prasītājai tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos sešus procentus gadā no zaudējumu summas.

Prasības pieteikumā norādīts tālāk minētais.

Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomikas policijas pārvaldē 2006.gada 1.decembrī uzsākts kriminālprocess Nr.11810040706 pēc Krimināllikuma 195.panta trešās daļas, tas ir, par finanšu darījumiem, kas, iespējams, ir saistīti ar noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizācijas faktu.

Pamatojoties uz Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomikas policijas pārvaldes izmeklētāja 2006.gada 7.decembra lēmumu, kuru apstiprinājis Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesnesis, uzlikts arests prasītājas naudas līdzekļiem 562 000 ASV dolāru apmērā, kas atradās norēķinu kontā AS „Trasta komercbanka" ar mērķi veikt komercdarbību.

Ar Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2008.gada 10.jūlija lēmumu arestētie naudas līdzekļi atzīti par noziedzīgi iegūtiem un saistītiem ar noziedzīgu nodarījumu, konfiscēti.

Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2009.gada 21.aprīļa lēmumu atcelts minētais Rīgas pilsētas Centra rajona

tiesas lēmums un process par noziedzīgi iegūtu mantu izbeigts, atceļot ar 2006.gada 7.decembra lēmumu uzlikto arestu prasītājai piederošajiem naudas līdzekļiem, un ar Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2009.gada 27.jūlija lēmumu kasācijas tiesvedība lietā izbeigta.

Pamatojoties uz Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomikas policijas pārvaldes lēmumu 2009.gada 4.augustā arests atcelts.

Atbildētājas kā izmeklēšanas iestādes rīcība, uzliekot arestu prasītājai piederošajiem naudas līdzekļiem, kā arī neizskatot kriminālprocesu saprātīgā termiņā, ir nodarījušas sabiedrībai „DEBAR PINE AND CO Ltd" zaudējumus, jo tai bija liegts rīkoties ar naudas līdzekļiem, kas paredzēti komercdarbības veikšanai. Prasības summa sastāv no sabiedrības zaudējumiem par 2006., 2007., 2008., 2009.gadu, kas aprēķināti, piemērojot likumisko sešu procentu likmi gadā.

Prasība pamatota ar Komerclikuma 1. pantu, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 44. pantu, likuma „Par policiju" 1. un 2.pantu, Civillikuma 1., 5., 1672., 1674., 1765., 1770.- 1773., 1775., 1779., 1779.^{1}, 1782., 1786. pantu.

[2] Ar Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2011.gada 16.februāra spriedumu prasība noraidīta.

Spriedumā norādīts tālāk minētais.

Atsaucoties uz Civillikuma 1775. un 1779.pantu, prasītājs pamatoti norādījis, ka zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv visi civiltiesiskās atbildības priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; zaudējumu esamība un cēloniskais sakars starp neatļauto darbību un zaudējumiem.

Nav konstatējami zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumi – atbildētāju neattaisnojama vai neatļauta rīcība, kā arī cēloniskais sakars starp zaudējumiem un atbildētāju darbību.

Valsts policija rīkojusies atbilstoši Kriminālprocesa likuma prasībām un ievērojusi Kriminālprocesa likuma 389.panta pirmās daļas (likuma redakcija, kas bija spēkā 2008.gada 1.janvārī) prasības par pirmstiesas kriminālprocesa pabeigšanu 18 mēnešu laikā. Līdz ar to prasītāja apgalvojums par saprātīga termiņa pārkāpumu ir nepamatots.

Prokurora darbības, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma un Prokuratūras likuma noteikto konkrētas krimināllietas ietvaros nevar tikt vērtētas kā neattaisnojama vai neatļauta rīcība, jo par šādu rīcību pierādījumi lietā nav iesniegti.

Kriminālprocesā par noziedzīgi iegūtu mantu atbildētājas nav bijušas prasītājas mantas turētājas un nav lietojušas prasītājas mantu. Atbildētājas prasītājam nav parādā galveno parādu jeb pamatkapitālu kā to paredz Civillikuma 1754.pants.

[3] Izskatot lietu sakarā ar prasītājas sabiedrības „DEBAR PINE AND CO Ltd" pārstāvja apelācijas sūdzību, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija ar 2012.gada 29.februāra spriedumu prasību noraidījusi.

Spriedumā norādīts tālāk minētais.

[3.1] Pievienojoties pirmās instances tiesas motivācijai, atzīstams, ka tiesas motīvi ir pareizi un pilnīgi pietiekami.

[3.2] Prasītājas arguments par to, ka atbildētāju attaisnojamas darbības pierādījums var būt tiesas lēmums, atbilstoši kuram manta atzīta par noziedzīgi iegūtu, bet neattaisnojamas darbības pierādījums ir tāda lēmuma neesamība, ir nepamatots.

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija ar 2009.gada 21.aprīļa lēmumu nav vērtējusi lēmuma par aresta uzlikšanu mantai tiesiskumu. Līdz ar to secināms, ka lēmums par aresta uzlikšanu mantai nav prettiesisks.

[3.3] Attiecībā uz juridiskajām personām, kurām izziņas iestādes, prokuratūras vai tiesas nelikumīgas vai nepamatotas rīcības rezultātā tiek nodarīti zaudējumi, nepastāv tiesiskais regulējums, kas noteiktu pieprasīto zaudējumu atlīdzināšanas pamatu.

Fizisko personu tiesības saņemt zaudējumu atlīdzināšanu minētajos gadījumos regulē likums „Par izziņas iestādes, prokuratūras vai tiesas nelikumīgas vai nepamatotas rīcības rezultātā nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu". No minētā likuma 1.panta pirmās daļas izriet, ka juridiskās personas nav šī likuma subjekti.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta piekto daļu, ja nav likuma, kas regulē strīdīgo attiecību, tiesa piemēro likumu, kurš regulē līdzīgas tiesiskās attiecības (..).

Atbilstoši likuma „Par izziņas iestādes, prokuratūras vai tiesas nelikumīgas vai nepamatotas rīcības rezultātā nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu" 2.pantam tiesiskais pamats nodarīto zaudējumu atlīdzināšanai ir: 1) attaisnojošs tiesas spriedums neatkarīgi no attaisnošanas motīviem; 2) krimināllietas izbeigšana personu reabilitējošu apstākļu dēļ; 3) administratīvā aresta atzīšana par nelikumīgu un administratīvās lietvedības izbeigšana.

Piemērojot materiālo tiesību normu analoģiju, konstatējams, ka konkrētajā gadījumā nav iestājies zaudējumu atlīdzināšanas tiesiskais pamats, jo kriminālprocesā Nr.11810040706 turpinās pirmstiesas izmeklēšana.

[4] Kasācijas sūdzību par spriedumu iesniedzis prasītājas pārstāvis, lūdzot spriedumu atcelt un nodot lietu jaunai izskatīšanai.

Kasācijas sūdzībā norādīts tālāk minētais.

Naudas līdzekļi, kas bija ieskaitīti bankas kontā ar mērķi veikt uzņēmējdarbību, kriminālprocesa ietvaros laika posmā no 2006.gada 7.decembra līdz 2009.gada 4.augustam bija arestēti. Visu šo laiku komersantam bija liegts rīkoties ar savu mantu – naudas līdzekļiem un iegūt no tiem peļņu.

Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2009.gada 21.aprīļa lēmumu kriminālprocess izbeigts, atceļot uzlikto arestu sabiedrības „DEBAR PINE AND CO LTD" naudas līdzekļiem.

Ievērojot to, ka pirmstiesas izmeklēšana ir konfidenciāla un atbildētājas paskaidrojumus par procesuālām darbībām krimināllietā no 2006.gada līdz 2012.gadam nesniedz, kā arī neizskaidro, kāpēc tiek pārkāptas Kriminālprocesa likuma 14.pantā noteiktās tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, prasītājai liegta iespēja savu tiesību aizsardzībai.

Apelācijas instances tiesas atzinums, ka pirmstiesas izmeklēšana kriminālprocesā turpinās, ir pretrunā ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2009.gada 21.aprīļa lēmumu, ar kuru nolemts procesu par noziedzīgi iegūtu mantu izbeigt.

Ne ierosinātajā, ne arī nevienā citā kriminālprocesā Latvijas Republikā prasītājai un prasītājas amatpersonām nav aizdomās turētā vai apsūdzētā statusa.

Lietā atrodas gan Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2009.gada 27.jūlija lēmums par kasācijas tiesvedības izbeigšanu, gan Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2009.gada 21.aprīļa lēmums krimināllietā Nr.11810040706, kas ir stājies likumīgā spēkā. Minētajos lēmumos konstatēto apelācijas instances tiesa, kā to paredz Civilprocesa likuma 193.pants, spriedumā nav vērtējusi.

Prasītājas pretlikumīgas darbības un faktu, ka tai piederošie naudas līdzekļi iegūti nelikumīgi, atbildētājas nav pierādījušas. Kasācijas sūdzības iesniedzēja ieskatā, tiesa ignorē Civillikuma 1.pantā noteikto labas ticības principu.

[5] Paskaidrojumos sakarā ar kasācijas sūdzību atbildētāja Ģenerālprokuratūra lūdz kasācijas sūdzību noraidīt, paskaidrojot, ka kasācijas sūdzības argumenti vērsti uz apelācijas instances tiesas konstatēto faktu un pierādījumu novērtējuma apstrīdēšanu un lietas apstākļu noskaidrošanu no jauna, kas neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē.

[6] Paskaidrojumos sakarā ar kasācijas sūdzību trešā persona Finanšu ministriju lūdz kasācijas sūdzību kā nepamatotu noraidīt.

Motīvu daļa

[7] Pārbaudījis lietā esošā sprieduma likumību attiecībā uz personu, kas to pārsūdzējusi, un attiecībā uz argumentiem, kas minēti kasācijas sūdzībā, kā tas noteikts Civilprocesa likuma 473.panta pirmajā daļā, Civillietu departaments atzīst, ka spriedums atceļams tālāk norādīto apsvērumu dēļ.

[7.1] Satversmes tiesa 2009.gada 4.februāra spriedumā lietā Nr.2008-12-01 atzinusi, ka, lai īpašuma tiesību ierobežojumus atzītu par attaisnojošiem, ir jākonstatē trīs elementi, proti, ierobežojumam jābūt noteiktam likumā, tam jākalpo leģitīmam mērķim un jābūt samērīgam. Kaut arī likumā noteiktajos gadījumos procesa virzītajam ir paredzētas tiesības pašam noteikt ierobežojumu saturu, uzliekot mantai arestu, vienmēr jāatceras, ka īpašuma tiesību ierobežošana izraisa būtiskas, bet dažreiz pat neatgriezeniskas sekas attiecībā uz personas mantisko stāvokli.

Konkrētajā gadījumā lekšlietu ministrijas Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomikas policijas pārvaldē 2006.gada 1.decembrī tika uzsākts kriminālprocess Nr. 11810040706 pēc Krimināllikuma 195.panta trešās daļas, tas ir, par veiktajiem aizdomīgajiem finanšu darījumiem, kas, iespējams, saistīti ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas faktu.

Uz Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes vecākās inspektores /pers. A/ 2008.gada 23.maija lēmuma pamata no minētās krimināllietas izdalīti materiāli un uzsākts process par noziedzīgi iegūtu mantu.

Lietā nav strīda par procesa virzītāja veiktajām kriminālprocesuālājām darbībām.

Prasītājai piederošie naudas līdzekļi 562 000 ASV dolāri bija arestēti no 2006.gada 7.decembra līdz 2009.gada 4.augustam, tas ir, prasītājai bija liegta iespēja rīkoties ar šiem naudas līdzekļiem. Prasītāja lūgusi piedzīt solidāri no Ģenerālprokuratūras un Valsts policijas zaudējumus, kas tai radušies par minēto laika posmu.

[7.2] Konkrētajā gadījumā tiesiskais pamats zaudējumu atlīdzināšanai ir Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2009.gada 21.aprīļa lēmums, ar kuru Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2008.gada 10.jūlija lēmums par sabiedrības „DEBAR PINE AND CO LTD" arestēto naudas līdzekļu atzīšanu par noziedzīgi iegūtiem un saistītiem ar noziedzīgu nodarījumu, to konfiscēšanu un ieskaitīšanu valsts budžetā, atcelts un process par noziedzīgi iegūtu mantu izbeigts, atceļot uzlikto arestu prasītājas naudas līdzekļiem.

[7.3] Atlīdzinājuma jautājumu nepamatota tiesību aizskāruma gadījumā, kas radies izziņas iestādes, prokuratūras vai tiesas nelikumīgas vai nepamatotas rīcības rezultātā, regulē likums „Par izziņas iestādes, prokuratūras vai tiesas nelikumīgas vai nepamatotas rīcības rezultātā nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu". No minētā likuma 1.panta pirmās daļas secināms, ka šajā likumā minētie zaudējumi atlīdzināmi fiziskajām personām, proti, juridiskās personas nav šī likuma subjekts. Saskaņā ar šā likuma 2.pantu

tiesiskais pamats zaudējumu atlīdzināšanai ir attaisnojošs tiesas spriedums neatkarīgi no attaisnošanas motīviem, krimināllietas izbeigšana personu reabilitējošu apstākļu dēļ vai administratīva aresta atzīšana par nelikumīgu un administratīvās lietvedības izbeigšana. Minētas likums arī neparedz tiesisko regulējumu zaudējumu atlīdzināšanai sakarā ar nepamatoti arestēto mantu pirmstiesas kriminālprocesā.

[7.4] Latvijas Republikas Satversmes 92.panta trešais teikums noteic, ka nepamatota tiesību aizskāruma gadījumā ikvienam ir tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu. Satversmes tiesa norādījusi, ka Satversmes 92.panta trešais teikums juridiskajai personai piešķir līdzvērtīgu pamattiesību aizsardzības apjomu kā fiziskajai personai. Turklāt šī tiesību norma ir piemērojama tieši un nepastarpināti un neparedz, ka tās konkretizēšanai nepieciešams īpašs likums. Šāda likuma neesamība ir saistāma ar Satversmes 92.panta trešā teikuma tiešas piemērošanas iespēju un nevar būt iemesls atteikumam pieņemt indivīda prasību par atlīdzinājuma piedziņu *(sk. Satversmes tiesas 2012.gada 6.jūnija sprieduma lietā Nr.2011-21-01 10.punktu, 2001.gada 5.decembra sprieduma lietā Nr.2001-07-0103 secinājumu daļas 1.punktu).*

Satversmes tiesa 2009.gada 28. maija spriedumā lietā Nr. 2008-47-01 „Par Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma 32.panta trešās daļas vārdu „ne vēlāk kā 60 dienu laikā" atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105.pantam" norādījusi, (..), ja netiek konstatēts pamats kriminālprocesa uzsākšanai un pagaidu pasākumi tiek atcelti, vai, ja kriminālprocess noslēdzas ar reabilitējoša rakstura nolēmumu, persona var prasīt kaitējuma atlīdzinājumu tāpat kā par jebkuru nepamatotu vai prettiesisku aizskārumu no valsts puses, tai skaitā atbilstoši likumam „Par izziņas iestādes, prokuratūras vai tiesas nelikumīgas vai nepamatotas rīcības rezultātā nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu", vai- gadījumā, ja atbilstoša speciāla regulējuma nav,- vērsties vispārējās jurisdikcijas tiesā ar prasību par kaitējuma atlīdzinājumu, pamatojoties uz Satversmes 92.panta trešo teikumu.

[7.5] Prasība celta pret Ģenerālprokuratūru un Valsts policiju, faktiski pret valsti izziņas iestādes un prokuratūras personā, kā to pareizi atzinusi tiesa.

[7.6] Piekrītot apelācijas instances tiesas secinājumam, ka aresta uzlikšanai prasītājas naudas līdzekļiem bija leģitīms mērķis – sabiedrības drošības aizsardzība, proti, lai novērstu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, terorisma un organizētās noziedzības finansēšanu, un šāds ierobežojums rīcībai ar mantu noteikts ar likumu un tas ietverts Kriminālprocesa 361.pantā, Civillietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesa nav ņēmusi vērā, ka ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2009.gada 21.aprīļa likumīgā spēkā stājušos lēmumu atzīts, ka process par noziedzīgi iegūtu mantu ierosināts nepamatoti, līdz ar to arī piemērotais arests prasītājas naudas līdzekļiem atzīts par nepamatotu un atcelts. Tas nozīmē, ka laika posmā no 2006.gada 7.decembra līdz 2009.gada 4.augustam prasītāja nevarēja rīkoties ar attiecīgajā bankas kontā esošajiem līdzekļiem tā, lai gūtu no tiem pēc iespējas lielāku ekonomisko labumu atbilstoši savām interesēm. Arestējot naudas līdzekļus, tie izņemti no apgrozības, tādējādi liedzot īpašniecei netraucēti izmantot savu īpašumu, tostarp veikt tādus darījumus vai debeta operācijas, ko tā uzskata par sev labvēlīgāko īpašuma izmantošanas veidu.

[8] Apelācijas instances tiesa prasību noraidījusi, secinot, ka nav konstatēti civiltiesiskās atbildības priekšnoteikumi, proti: prettiesiska vainojama rīcība, kaitējuma esamība un cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un kaitējumu, kā arī nav pierādīts peļņas atrāvums. Taču apelācijas instances tiesa nav ņēmusi vērā, ka konkrētajā gadījumā valsts atbildība izriet no naudas līdzekļu nepamatota aresta fakta, proti ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2009.gada 21.aprīļa likumīgā spēkā stājušos lēmumu Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2008.gada 10.jūlija lēmums atcelts, process par noziedzīgi iegūtu mantu izbeigts un kriminālprocesa virzītāja piemērotais arests prasītājas naudas līdzekļiem atcelts.

Prasītāja atsaukusies uz Civillikuma vispārējām zaudējumu atlīdzības pienākuma un likumiskos procentus regulējošām normām, taču pēc būtības lūgusi atlīdzināt zaudējumus, kas tai radušies no tā, ka nav varējusi izmantot piederošos naudas līdzekļus.

Prasības pamatā nav civiltiesisks strīds, bet tas izriet no kriminālprocesuālajām darbībām, prasība celta pret valsti par izziņas iestādes un tiesas nepamatotas rīcības rezultātā nodarītajiem zaudējumiem. Civillietu departaments piekrīt apelācijas instances tiesas secinājumam, ka Civillikuma likumisko procentu maksāšanas prezumpcija nav zaudējumi. Konkrētajā gadījumā, atceļot arestu prasītājas naudas līdzekļiem, atjaunojās iepriekšējais stāvoklis un naudas līdzekļu zaudējums kā tāds nebija radies. Taču prasītājai ir subjektīvās tiesības nepamatota tiesību aizskāruma gadījumā prasīt atlīdzinājumu, kas tai radies no tiesību ierobežojuma rīkoties ar tai piederošajiem naudas līdzekļiem.

[9] Kā iepriekš jau norādīts, prasītājai garantētas Satversmē noteiktās tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu par mantisko zaudējumu, kas tai nodarīts izziņas iestādes un tiesas nepamatotas rīcības rezultātā. Apelācijas instances tiesa šādā aspektā prasības pamatojumā norādītos apstākļus nav vērtējusi un nav apsvērusi, vai prasītājai atlīdzināmi no aprites izslēgtās prasītājas naudas radītie zaudējumi, tas ir, vai tās naudas līdzekļi ir zaudējuši kādu vērtības daļu, kamēr nauda bija arestēta.

Likumdevējs ir paredzējis valsts pienākumu atlīdzināt tos zaudējumus, kas fiziskajai vai juridiskajai personai radušies nodokļu administrācijas prettiesiskas rīcības vai kļūdas dēļ, ja tā nevar izmantot tai piederošos naudas līdzekļus.

Apelācijas instances tiesai, izskatot lietu bija jāapsver, vai konkrētajā gadījumā, nosakot atbilstīgu atlīdzinājumu, nebūtu piemērojama Latvijas Bankas noteiktā refinansēšanas likme par laiku, kad arestētie naudas līdzekļi nepamatoti izņemti no apgrozības, tādējādi kompensējot pienākošās naudas vērtības kritumu. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2013.gada 1.februāra spriedumā lietā Nr. SKA-95 noteicis, ka no aprites nepamatoti izslēgtās naudas radīto zaudējumu atlīdzināšanai, kas rodas personai, ja tā nevar izmantot sev piederošos naudas līdzekļus, nav nepieciešams īpaši vēl kā pierādīt, ka tās naudas līdzekļi ir zaudējuši kādu vērtības daļu, kamēr nauda prettiesiski atradusies pie citas personas.

Turklāt, nosakot atbilstīgu zaudējuma atlīdzinājuma apmēru, Civillietu departamenta ieskatā, jāņem vērā tiesībsargājošo iestāžu

rīcības tiesiskais un faktiskais pamatojums, tas ir, ja lēmums tā pieņemšanas brīdī ir atbildis materiālo un procesuālo tiesību normām, taču vēlāk radies zaudējumu atlīdzināšanas tiesiskais pamats.

Krimināprocesa likuma 389.panta pirmā daļa noteic, ka no brīža, kad pirmstiesas kriminālprocesā tiek iesaistīta persona, kurai ir tiesības uz aizstāvību, vai persona, kuras tiesības rīkoties ar mantu ir ierobežotas ar procesuālajām darbībām, pirmstiesas kriminālprocess pret šo personu jāpabeidz vai jāatceļ visi drošības līdzekļi un tiesību ierobežojumi attiecībā uz mantu šādā termiņā par smagu noziegumu– divpadsmit mēnešu laikā. Ievērojot to, ka ierosinātais kriminālprocess pēc Krimināllikuma 195.panta trešās daļas ir par smagu noziegumu un procesa ātrāka pabeigšana nav bijusi iespējama tā īpašās sarežģītības dēļ, izmeklēšanas tiesnesis šā panta pirmajā daļā noteikto termiņu 2008.gada 30.maijā pagarinājis par trim mēnešiem, tas ir, līdz 2008.gada 7.septembrim. Tādējādi tiesību ierobežojums attiecībā uz mantu astoņpadsmit mēnešu laikā atbilst Krimināprocesa likuma 389.pantā noteiktajam termiņam.

Ievērojot minēto, Civillietu departaments uzskata par nepieciešamu norādīt, ka izskatot lietu atkārtoti, tiesai jāapsver, vai laika posmā, par kuru tiek prasīti zaudējumi, ietverams laiks, kad arests naudas līdzekļiem bija uzlikts, ievērojot Krimināprocesa likuma 389.pantā noteiktos tiesību ierobežojošos termiņus.

[10] Tas apstāklis, ka kriminālprocess lietā Nr.11810040706 turpinās vēl šobrīd, Civillietu departamenta ieskatā, neietekmē konkrētā strīda izskatīšanu, jo process par noziedzīgi iegūtu mantu, kas izdalīts no krimināllietas, ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2009.gada 21.aprīļa lēmumu izbeigts un naudas līdzekļiem uzliktais arests atcelts. Līdz ar to apelācijas instances tiesas argumentu, ka pirmstiesas izmeklēšana kriminālprocesā turpinās, tāpēc prasība arī šī iemesla dēļ noraidāma, nevar atzīt par pamatotu.

[11] Ievērojot iepriekš minēto, tiesas spriedums atceļams un lieta nododama jaunai izskatīšanai.

Atceļot spriedumu, SIA „Your Lawyers" saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta otro daļu atmaksājama drošības nauda, kuru tā ir iemaksājusi prasītājas vietā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 2.punktu, Civillietu departaments

n o s p r i e d a

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 29.februāra spriedumu atcelt un lietu nodot jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Atmaksāt SIA „Your Lawyers" drošības naudu 284,57 EUR (divi simti astoņdesmit četri euro un 57 centi).

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnese	V.Cīrule
Tiesnese	I.Garda
Tiesnese	A.Vītola